

PNEUMOKOKKENVACCINATIE, EEN MUST VOOR ONZE OUDEREN?

Het doel van deze vaccinatiefiche is om een onafhankelijk advies te geven over het gebruik van pneumokokkenvaccins. Het is gebaseerd op wetenschappelijke evidentie en de consensus van deskundigen over de klinische doeltreffendheid van de vaccins in kwestie. Er is geen rekening gehouden met de kosteneffectiviteit van de vaccins, maar alleen met het maximaliseren van het effect op de gezondheid.

Dit jaar, als gevolg van de Covid-19 pandemie, zou vaccinatie tegen pneumokokken (volwassenen) kunnen helpen om de ziekenhuisbedbezetting door deze ernstige bacteriële infecties te verminderen, waardoor bedden vrijkomen voor een mogelijke gelijktijdige golf van Covid-19.

De pneumokok, een ernstig en maar al te vaak dodelijke bacterie voor onze ouderen...

- De pneumokok is een belangrijke verwekker van longontsteking, sepsis, meningitis en acute verergeringen van chronische obstructieve longziekte (COPD).
- 70% van de pneumokokkenbacteriëmieën komt voor bij mensen boven de 50 jaar.
- De mortaliteit bedraagt 12% bij mensen boven de 65 jaar en is dubbel zo hoog bij mensen boven de 85 jaar.
- De resistentie van de pneumokok tegen antibiotica is stabiel maar blijft belangrijk

Samenvatting van veranderingen ten opzichte van de vorige aanbevelingen

- Diabetes en neurologische of neuromusculaire aandoeningen met aspiratierisico worden opgenomen in de lijst met chronische aandoeningen die een indicatie vormen voor pneumokokkenvaccinatie (HGR 9158).
- Voor volwassenen tussen 50 en 85 jaar met comorbiditeit wordt er na primovaccinatie met PCV13 gevolgd na minstens 8 weken door PPV23, nu wel revaccinatie met PPV23 na 5 jaar aangeraden met de aanbeveling om PPV23 om de 5 jaren te herhalen bij ernstige onderliggende comorbiditeit.
- Bij gezonde volwassenen tussen 65 en 85 jaar is het voorkeursschema om opeenvolgend te vaccineren met PCV13 gevolgd door PPV23. Het aanbevolen interval tussen beide vaccins voor gezonde volwassenen tussen 65 en 85 jaar is minstens 1 jaar. Als alternatief vaccinatieschema kan ook eenmalig enkel het PPV23 toegediend worden bij deze groep.

Vaccinatieschema

1. Volwassenen van 16 tot 85 jaar met een verhoogd risico op een pneumokokkeninfectie

- *Primovaccinatie:* PCV13 gevolgd door PPV23 na minstens 8 weken
- *Revaccinatie:* PPV23 om de 5 jaren na de primovaccinatie
- Personen die *in het verleden gevaccineerd werden met PPV23:*
 - Eenmalige vaccinatie met PCV13, minstens 1 jaar na laatste PPV23
 - Revaccinatie: PPV23 om de 5 jaren

2. Volwassenen van 50 tot 85 jaar met comorbiditeit

- *Primovaccinatie:* PCV13 gevolgd door PPV23 na minstens 8 weken
- *Revaccinatie:* eenmalig PPV23 5 jaar na de primovaccinatie
- Personen die *in het verleden gevaccineerd werden met PPV23:*
 - Eenmalige vaccinatie met PCV13, minstens 1 jaar na laatste PPV23
 - Revaccinatie: eenmalig PPV23 5 jaar na de primovaccinatie
- Herhaalde vaccinatie om de 5 jaar met PPV23 dient overwogen te worden bij ernstige onderliggende comorbiditeit.

3. Gezonde personen tussen 65 en 85 jaar

- *Voorkeursschema:*
 - PCV13 gevolgd door PPV23 na minstens 1 jaar
 - Personen die *in het verleden gevaccineerd werden met PPV23:* eenmalig PCV13 minstens 1 jaar na laatste PPV23
- *Alternatief schema:* PPV23
 - Indien er gekozen wordt om slechts 1 pneumokokkenvaccin te gebruiken wordt het gebruik van PPV23 aangeraden om de breedste bescherming te bieden
- *Revaccinatie:*
 - niet aanbevolen

Rationale:

Uit wetenschappelijk oogpunt is primovaccinatie met PCV13 gevolgd door PPV23 te verkiezen om een zo goed mogelijke bescherming tegen pneumokokkeninfecties te bekomen (voorkeursschema). In ieder geval dient bij het gebruik van PCV13 nadien steeds PPV23 gegeven te worden om de bescherming te verbreden naar de serotypes geïncorporeerd in PPV23 en niet in PCV13.

4. Volwassenen ouder dan 85 jaar

Momenteel zijn er weinig gegevens over het effect van pneumokokkenvaccinatie boven de leeftijd van 85 jaar. Op individuele basis, waarbij het risico op een pneumokokkeninfectie en de inschatting van het immuunantwoord op het vaccin in overweging genomen worden, kan de behandelende arts een persoon ouder dan 85 jaar vaccineren volgens het schema voorgesteld onder 3.

Het volledige advies (HGR_9562) is te vinden op de website van de Hoge Gezondheidsraad:

<https://www.health.belgium.be/nl/advies-9562-vaccinatie-tegen-pneumokokken-volwassenen>

De website van de Hoge Gezondheidsraad: www.hgr-css.be.

Over de Hoge Gezondheidsraad (HGR)

De **Hoge Gezondheidsraad (HGR)** is het wetenschappelijk adviesorgaan van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. Met het oog op de bescherming en de verbetering van de **volksgezondheid**, brengt de Hoge Gezondheidsraad **wetenschappelijke adviezen** uit als leidraad voor beleidsmakers en gezondheidswerkers. Dankzij zijn netwerk van experts en zijn interne medewerkers, baseert hij deze **onpartijdige** en **onafhankelijke** adviezen op een multidisciplinaire evaluatie van de huidige stand van de wetenschap. Zo heeft de HGR een systeem van **beheer van mogelijke belangenconflicten** ingesteld. De Raad verstrekt zijn adviezen op verzoek van de Minister of op eigen initiatief en maakt ze openbaar.

Alle openbare adviezen en brochures zijn te vinden op de website: www.hgr-css.be